

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) S. A., b) A. A., c) A. A., d) R. A.**, nar. 15. 8. 2019, všichni zast. Mgr. Martinem Vlčkem, advokátem, se sídlem Svornosti 86/2, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě žalobce a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2023, č. j. OAM-63/ZA-ZA11-ZA19-2023, a o žalobě žalobců b), c) a d) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2023, č. j. OAM-62/ZA-ZA11-ZA19-2023, vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 62 Az 42/2023, o návrhu žalobců na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu,

t a k t o :

Návrh žalobců na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 62 Az 42/2023 Krajskému soudu v Hradci Králové **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1]Žalobci se žalobami podanými u Krajského soudu v Ostravě domáhali zrušení v záhlaví označených rozhodnutí žalovaného, jimiž žalovaný rozhodl, že žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany jsou nepřípustné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavují podle § 25 písm. i) téhož zákona. Krajský soud v Ostravě řízení o žalobách spojil ke společnému projednání usnesením ze dne 11. 10. 2024, č. j. 62 Az 42/2023-46.

[2]Krajský soud v Ostravě předložil dne 18. 9. 2025 Nejvyššímu správnímu soudu návrh žalobců na přikázání věci Krajskému soudu v Hradci Králové. Tento návrh žalobci odůvodnili tím, že dne 18. 8. 2025 byli přemístěni z pobytového střediska v Havířově (obvod Krajského soudu v Ostravě) do pobytového střediska v Kostelci nad Orlicí (obvod Krajského soudu v Hradci Králové), a to na základě rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2025, č. j. UT-24397/2025, tj. bez jejich zavinění. Žalobci se chtějí osobně zúčastnit ústního jednání v jejich věci, přičemž jsou nyní vzdáleni od Krajského soudu v Ostravě více než 200 kilometrů a zhruba 4 hodiny jízdy vlakem. Žalobci a) a b) jsou rodiči tří nezletilých dětí včetně žalobců c) a d), kdy tomu nejmladšímu je 10 měsíců. Po finanční stránce jsou přitom do značné míry závislí na podpoře pobytového zařízení, která často vystačí toliko na zajištění nejdůležitějších potřeb rodiny. Z těchto důvodů by pro ně bylo cestování k ústnímu jednání ke Krajskému soudu v Ostravě problematické, a proto mají za to, že

jejich návrh je důvodný. V závěru návrhu žalobci uvedli, že v případě jeho zamítnutí žádají, aby se ústního jednání ve věci mohli zúčastnit prostřednictvím dožádání Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou.

[3]Žalovaný k návrhu žalobců na přikázání věci jinému soudu uvedl, že jej ponechává na uvážení soudu.

[4]Podle § 9 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, *Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*

[5]Nejvyšší správní soud vycházel při posuzování návrhu žalobců z konstantní judikatury, podle které „[d]elegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003-26, č. 305/2004 Sb. NSS). Podobně v usnesení ze dne 24. 6. 2004, č. j. Nad 89/2004-26, Nejvyšší správní soud vyslovil: „*Jelikož postup podle § 9 odst. 2 s. ř. s. vyjadřuje výjimku z ústavně garantované zásady, že nikdo nemůže být odňat svému zákonnému soudci a že příslušnost soudu stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), musí být skutečnosti, které odůvodňují přikázání věci jinému než příslušnému soudu, výjimečné, závažné a objektivní povahy.*“ Poukázat lze rovněž na usnesení NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. Nad 135/2003-23, podle něhož „*přikázání věci jinému soudu podle § 9 odst. 2 s. ř. s. představuje opatření povahy zřídkavé, jež musí být náležitě odůvodněno z hlediska přesvědčivosti a významnosti uplatňovaných důvodů, neboť představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)*“.

[6]Nejvyšší správní soud tedy opakovaně konstatoval, že institut přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu je nutno vykládat restriktivně a uplatňovat pouze ve velmi výjimečných případech. Pro tento postup musí existovat další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží nad ústavní zásadou zákonného soudce a soudu. Takovým případem není samostatně důvod spočívající ve změně místa pobytu a s tím související ztížení možnosti účastnit se osobně ústního jednání zejména kvůli potřebě většího množství času a finančních prostředků pro cestování k soudu (viz již zmíněné usnesení ze dne 24. 6. 2004, č. j. Nad 89/2004-26). Pro přikázání věci by k uvedené skutečnosti musel přistoupit jiný důležitý důvod. Žalobci [a) a b)] k tomuto dodávají skutečnost, že pečují o tři nezletilé děti, přičemž to nejmladší nemá ani jeden rok.

[7]Nejvyšší správní soud po posouzení návrhu dospěl k závěru, že za jiných okolností by uvedená skutečnost mohla odůvodňovat přikázání věci jinému soudu z důvodu vhodnosti. V případě žalobců však ze soudního spisu zjistil, že Krajský soud v Ostravě již dvakrát naplánoval konání ústního jednání (na 16. 12. 2024 a 29. 7. 2025), přičemž v jednom případě bylo odročeno z důvodu narození zmíněného dítěte žalobců a) a b) a podruhé z důvodu absence tlumočnicka. V současnosti je ústní jednání naplánováno na 17. 10. 2025. V případě přikázání věci jinému soudu by došlo k dalšímu odkladu rozhodnutí a navýšení

pokračování

nákladů na straně státu, přičemž již nyní lze považovat celkovou délku řízení za nepřiměřenou vzhledem ke složitosti věci po právní stránce. Navíc by takový postup byl v přímém rozporu s § 56 odst. 2 s. ř. s. ukládajícím soudům přednostně mimo pořadí věci, v jakém k nim došly, vyřizovat věci mezinárodní ochrany (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003-26).

[8]Žalobci uplatněné argumenty, proč by měl věc projednat a rozhodnout jiný soud než místně příslušný Krajský soud v Ostravě, tak Nejvyšší správní soud nepovažoval za dostatečné důvody k tomu, aby převážily význam zásady zákonného soudu, jakož i zásady zákonem určeného trvání místní příslušnosti soudu. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podmínky § 9 odst. 2 s. ř. s. nebyly v projednávané věci naplněny, a věc nepřikázal jinému krajskému soudu. Žaloby podané žalobci proti shora označeným rozhodnutím žalovaného tedy projedná a rozhodne o nich věcně a místně příslušný Krajský soud v Ostravě.

[9]Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud uvádí, že sami žalobci v návrhu nastínili možnost, jak se zúčastnit ústního jednání (byť nikoli fyzicky) naplánovaného Krajským soudem v Ostravě, a to formou videokonference, prostřednictvím které se k ústnímu jednání má připojit i ustanovený tlumočník. Cestování k nedalekému Okresnímu soudu v Rychnově nad Kněžnou by přitom pro žalobce vzhledem k jejich situaci mělo být schůdnější než cestování ke Krajskému soudu v Hradci Králové.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. října 2025

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu